Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001173

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевцова Аліна Валеріївна

2. Alina Shevtsova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4221-4512

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 292

Назва наукової спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Дата захисту: 20-05-2026

Спеціальність за освітою: Міжнародні економічні відносини

Місце роботи здобувача: Шевцова Аліна Валеріївна

Код за ЄДРПОУ: 2978922866

Місцезнаходження: вул. Глибочицька, б. 32/В, Київ, 04052, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12747

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 72.01, 06.51, 06.54.31

Тема дисертації:

1. Цифрова трансформація глобальної економіки

2. Digital Transformation of the Global Economy

Реферат/анотація:

1. Робота присвячена поглибленню теоретико-методичних засад дослідження розвитку цифрової трансформації глобальної економіки та розробці на цій основі практичних рекомендацій, спрямованих на розвиток цифрової економіки в Україні. У дисертації розроблено та апробовано індексний підхід до вимірювання цифрової трансформації глобальної економіки з виділенням двох субіндексів (потенціалу та результатів), що забезпечує міжкраїнові порівняння умов і фактичних здобутків цифровізації. Здійснено ранжування країн за інтегральним індексом, проаналізовано різноспрямованість структурних зрушень у секторальному розрізі (промисловість/послуги/фінанси) та в інституційній площині (стандарти, е-урядування, кібербезпека). Комплексно проаналізовано процеси формування в Україні набору детермінант цифрового розвитку, обґрунтовано роль цифрових інновацій в оптимізації міжнародної спеціалізації (зокрема, через експорт ІКТ-послуг та е-комерцію МСП) і запропоновано поетапну дорожню карту гармонізації зі світовими стандартами. У результаті проведеного дослідження отримано такі найбільш важливі наукові результати: удосконалено: - методику розрахунку Індексу цифрової трансформації

глобальної економіки, яка на відміну від існуючих включає два субіндекси – потенціалу цифрової трансформації та результатів цифрової трансформації, що дозволило визначити й порівняти не тільки умови використання цифрових можливостей, але й результати впровадження цифрових технологій 88 країнами світу; - економетричну оцінку асиметрії розвитку глобальної економіки в контексті її цифровізації у розрізі залежності ВВП на душу населення країн світу від Індексу цифрової трансформації глобальної економіки та його субіндексів за допомогою кореляційно-регресійного та кластерного аналізів, на основі чого виділено три кластери серед досліджених 88 країн світу, кожен з яких характеризує країни світу, які перебувають на різному етапі цифрового розвитку за рівнем створених умов для подальшої цифровізації, рівнем зрілості національних стратегій цифрової трансформації та результатами впровадження цифрових технологій; - ідентифікаційну характеристику концептуальної моделі цифрової трансформації глобальної економіки, яка включає передумови, цілі, принципи, цифрові технології, переваги та ризики (загрози) цифрової трансформації на рівні державного та корпоративного управління та на відміну від існуючих забезпечує повний цикл аналізу процесів цифрової трансформації економіки, адаптується для державного та корпоративного рівнів в залежності від практичних інструментів цифровізації, а також враховує загрози та ризики; дістало подальшого розвитку: - понятійно-категоріальний апарат дослідження процесу цифровізації глобального економічного розвитку на основі обґрунтування авторського визначення категорій: а) «оцифрування» як процесу перетворення аналогової інформації у цифровий формат (цифри, біти) для зручності їх зберігання, обробки та передачі, що є базовим етапом у процесі переходу від традиційних форматів до цифрових; б) «цифровізація» як процесу, що охоплює широкий спектр змін, включаючи впровадження цифрових технологій для оптимізації та поліпшення різних бізнес-процесів у різних галузях та сферах, включаючи автоматизацію, використання аналітики, збільшення ефективності операцій тощо; в) «цифрова трансформація» як стратегічного процесу перетворень компанії, який включає в себе не тільки технологічні зміни, але й трансформацію бізнес-моделей, культури організації та способів взаємодії з клієнтами, охоплюючи повний спектр перетворень, які впливають на стратегію, структуру та окремі операції підприємства з метою адаптації до глобального цифрового середовища. Констатовано, що запропонована авторська кваліфікація враховує логічну послідовність реалізації процесу цифровізації (оцифрування закладає основу для цифровізації, а цифровізація забезпечує можливість цифрової трансформації) з метою забезпечення глобальної конкурентоспроможності; - методологічний підхід для визначення перспективних цифрових інновацій та обґрунтування їх ролі в оптимізації міжнародної спеціалізації України, в рамках якого запропоновано структурно-логічну схему, що дозволило визначити й обґрунтувати роль інноваційних цифрових технологій в удосконаленні бізнес-процесів в галузях економіки України у відповідності до оптимізації її міжнародної спеціалізації; - обґрунтування стратегічних напрямів включення інноваційного потенціалу України в глобальний процес цифровізації на основі аналізу чинників розвитку цифрової економіки України у розрізі нормативно-правових, організаційно-економічних та інституційних заходів. Доведено, що зазначені напрями здатні у своїй сукупності забезпечити розбудову у нашій державі цифрової економіки та її інтеграцію у глобальний та європейський цифровий простір.

2. The work is devoted to deepening the theoretical and methodological foundations of research into the development of the digital transformation of the global economy and developing, on this basis, practical recommendations aimed at the development of the digital economy in Ukraine. The dissertation develops and tests an index approach to measuring the digital transformation of the global economy with the allocation of two sub-indices (potential and results), which provides cross-country comparisons of the conditions and actual achievements of digitalization. The countries were ranked according to the integral index, the multidirectionality of structural shifts in the sectoral (industry/services/finance) and institutional (standards, e-governance, cybersecurity) were analyzed. The processes of forming a set of digital development determinants in Ukraine were comprehensively analyzed, the role of digital innovations in optimizing international specialization was substantiated (in particular, through the export of ICT services and e-commerce of SMEs) and a phased roadmap for harmonization with global standards was proposed. As a result of the study, the following most important scientific results were obtained: improved: - the methodology for calculating the Digital Transformation Index of

the Global Economy, which, unlike existing ones, includes two sub-indices - the potential of digital transformation and the results of digital transformation, which made it possible to determine and compare not only the conditions for using digital opportunities, but also the results of implementing digital technologies by 88 countries around the world; - econometric assessment of the asymmetry of the development of the global economy in the context of its digitalization in terms of the dependence of GDP per capita of the countries of the world on the Digital Transformation Index of the Global Economy and its sub-indices using correlation-regression and cluster analyses, on the basis of which three clusters were identified among the 88 countries of the world studied, each of which characterizes countries of the world that are at a different stage of digital development in terms of the level of created conditions for further digitalization, the level of maturity of national digital transformation strategies and the results of the implementation of digital technologies; - identification characteristics of the conceptual model of digital transformation of the global economy, which includes the prerequisites, goals, principles, digital technologies, benefits and risks (threats) of digital transformation at the level of state and corporate management and, unlike existing ones, provides a full cycle of analysis of the processes of digital transformation of the economy, adapts for the state and corporate levels depending on practical digitalization tools, and also takes into account threats and risks; has received further development: - conceptual and categorical apparatus for studying the process of digitalization of global economic development based on the justification of the author's definition of categories: a) "digitization" as the process of converting analog information into a digital format (digits, bits) for the convenience of their storage, processing and transmission, which is a basic stage in the process of transition from traditional formats to digital ones; b) "digitization" as a process that covers a wide range of changes, including the implementation of digital technologies to optimize and improve various business processes in various industries and spheres, including automation, the use of analytics, increasing the efficiency of operations, etc.; c) "digital transformation" as a strategic process of transformation of the company, which includes not only technological changes, but also the transformation of business models, organizational culture and methods of interaction with customers, covering the full range of transformations that affect the strategy, structure and individual operations of the enterprise in order to adapt to the global digital environment; - a methodological approach to identifying promising digital innovations and substantiating their role in optimizing the international specialization of Ukraine, within which a structural and logical scheme is proposed, which allowed us to determine and substantiate the role of innovative digital technologies in improving business processes in the sectors of the Ukrainian economy in accordance with the optimization of its international specialization; - substantiation of strategic directions for including Ukraine's innovative potential in the global digitalization process based on an analysis of the factors of development of Ukraine's digital economy in terms of regulatory, organizational, economic and institutional measures.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Довгаль О. А., Шевцова А. В. Зв'язок трансформації світової фінансової архітектури з цифровою трансформацією глобальної економіки. Бізнес-Інформ. 2024. №3. С. 15–22. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-15-22 URL: business-inform-2024-3_0-pages-15_22.pdf
- Шевцова А. В. Вплив технології блокчейн на фінансовий сектор глобальної економіки. Бізнес-Інформ. 2024. №5. С. 258–264. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-258-264 URL:

https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-5_0-pages-258_264.pdf
- Шевцова А. В. До питання щодо ґенези та сутності процесу цифровізації глобального економічного розвитку. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2024. №19. С. 25–34. DOI: https://doi.org/10.26565/2310-9513-2024-19-03 URL: https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/24024
- Шевцова А. В. Роль цифрових технологій у стимулюванні інноваційних процесів та розвитку економічних систем. Інтернаука. Серія: "Економічні науки". 2024. №12(92). DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-12-10554 URL: https://www.inter-nauka.com/issues/economic2024/12/10554
- Шевцова А. В. Вплив цифрових технологій на конкурентоспроможність країн: порівняльний аналіз країн розвинених економік та країн, економіки яких розвиваються. Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2025. №5. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-5-10963 URL: https://www.inter-nauka.com/uploads/public/17473896248488.pdf
- Шевцова А. В. Регіональні особливості цифрової трансформації у глобальній економіці. Бізнес-Інформ. 2025. №10. С. 74–84. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-10-74-84 URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2025&abstract=2025_10_0_74_84
- Шевцова А.В., Довгаль О.А. Розвиток цифрової економіки України в процесі глобальної цифровізації. Національні інтереси України. 2025. №12(17). С. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12(17)-1190-1200 URL: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33670/33638
- Шевцова А. В. Асиметрія розвитку глобальної економіки в контексті її цифровізації. Економічний простір. №209. 2026. С. 190-198. https://doi.org/10.30838/EP.209.190-198 URL: https://economic-prostir.com.ua/article/209-asymetriya-rozvytku-globalnoyi-ekonomiky-v-konteksti-yiyi-czyfrovizacziyi
- Шевцова А. В. Цифрова трансформація як імператив інноваційного розвитку глобальної економіки. Здобутки економіки: перспективи та інновації, №26. 2026. https://doi.org/10.5281/zenodo.18471985 URL: https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/762
- Шевцова А. В. Цифрова трансформація глобальної економіки. Матеріали XVIII науково-практичної конференції молодих учених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» (21 квітня 2023 р.). Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2023. С. 126–128. URL: http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/e7f3600478e7b1b83cfd7f18d6dafbe2.pdf
- Шевцова А. В. Вплив цифровізації на окремі сектори глобальної економіки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація» (15–16 лютого 2024 р., м. Харків, Україна). Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. С. 304–306. URL: https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18300
- Shevtsova A.V. Role of international standards and regulations in harmonization of global digital space. «Modernization of Today's Science: Experience and Trends»: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, March 29, 2024. Singapore, Republic of Singapore: International Center of Scientific Research. 2024. P. 10-12. DOI: https://doi.org/10.36074/scientia-29.03.2024
- Шевцова А. В. Загрози та виклики цифрової безпеки в умовах глобальної цифрової трансформації. Матеріали XIX науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» (19 квітня 2024 р.). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2024. С. 139–142. URL: https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/4e03372736a97788dcbc31ed113dcf04.pdf
- Шевцова А. В. Економічний ефект впровадження технологій 5G для глобальної економіки. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference «European Congress of Scientific Discovery» (1–3 April 2025, Madrid, Spain). Barca Academy Publishing. 2025. P. 388–392. URL: https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/04/EUROPEAN-CONGRESS-OF-SCIENTIFIC-DISCOVERY-1-3.04.25.pdf

- Шевцова А. В. Електронне урядування як чинник цифрової трансформації глобальної економіки. Матеріали І науково-практичної конференції молодих учених «Міжнародні економічні відносини в умовах глобальних змін» (8 листопада 2025 р.). Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2025. С. 46–49. URL: https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/24330

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U100907, 0123U101982

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довгаль Олена Андріївна

2. Olena Dovgal

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3219-9731

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орловська Юлія Валеріївна

2. Juliia Orlovska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.10.00

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5915-4261

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет науки і технологій

Код за ЄДРПОУ: 44165850

Місцезнаходження: вул. Лазаряна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голобородько Альона Юріївна
2. Alyona Holoborodko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5416-0526

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліванцев Андрій Сергійович
2. Andrii Polivantsev

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-4388-5595

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ханова Олена В'ячеславівна
2. Olena Khanova

Кваліфікація: к. геогр. н., доцент, 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0681-4860

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Зайцева Анна Сергіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Зайцева Анна Сергіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Шевченко Андрій Олександрович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна